
Schriftelijke statenvragen van de Statenfractie van Forum voor Democratie over Stikstof (vervolgvragen), ingediend op 7 juni 2023, en de antwoorden daarop van het college van Gedeputeerde Staten zoals vastgesteld op 27 juni 2023 (3131281).

1. *Enerzijds wordt in de beantwoording op de vragen aangegeven dat we spreken over EU habitat richtlijnen, anderzijds over veedichtheid binnen Nederland en dat hierdoor beschermde soorten in het geding komen binnen de Natura 2000 gebieden. Welke Nederlandse, dus niet elders in Europa voorkomende soorten zijn volgens de gedupeerde bedreigd door de Nederlandse stikstof uitstoot?*

Antwoord:

In de PAS-gebiedsanalyses voor stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden is uitgewerkt welke kwalificerende habitattypen, habitatsoorten en vogelsoorten gevoelig zijn voor stikstofdepositie. Het toetsingskader voor Natura 2000-gebieden is de Wet natuurbescherming. Voor de Wet natuurbescherming is het niet relevant of een soort alleen in Nederland of ook elders in Europa voorkomt. Er wordt getoetst aan alle habitattypen, habitatsoorten en/of vogelsoorten waarvoor het betreffende Natura 2000-gebied kwalificeert.

2. *In de beantwoording op eerdere vragen geeft de gedeputeerde aan niet te verwachten dat onteigening nodig is in Flevoland, anderzijds geeft de gedeputeerde aan dat wanneer er een tekort ontstaat aan stikstof ruimte het college kan kijken aan welke knoppen zij wensen te draaien. Kan de gedeputeerde uitsluiten dat de Flevolandse boeren uitgekocht worden om op deze manier stikstof ruimte te creëren?*

Antwoord:

Nee, GS kan niet uitsluiten dat Flevolandse boeren uitgekocht worden om op die manier stikstofruimte te creëren. Dit uitkopen zal zich mogelijk kunnen voordoen in het traject rondom de piekbelasters waar het Rijk verantwoordelijk voor is. Maar zoals gezegd is de verwachting dat dit niet nodig zal zijn in Flevoland. Provincie Flevoland zal waar zich kansen voordoen vrijwillig aangeboden stikstofruimte opkopen. In het nieuwe coalitieakkoord is dit ook als uitgangspunt opgenomen.

3. *De gedeputeerde geeft aan dat hij verwacht dat het vrijwillig stoppen van boeren geen effect heeft op de voedselvoorziening van Flevoland. Op welke gegevens baseert de gedeputeerde deze uitspraak?*

Antwoord:

Uit onderzoek van de Wageningen University blijkt dat wij niet bang hoeven te zijn dat we op korte termijn zonder voedsel komen te zitten als boeren vrijwillig stoppen vanwege de stikstofproblematiek. Er is nu een overschot aan voedsel en veel grond kan anders gebruikt worden voor voedselvoorziening.

4. *Kan de gedeputeerde aangeven welke Nederlandse planten- en diersoorten beschermd dienen te worden in de Weerribben, gezien aan onze kant van de weerribben gekeken wordt naar het vrijwillig saneren van boeren met als doel deze soorten te beschermen?*

Antwoord:

In het aanwijzingsbesluit voor het Natura 2000-gebied Weerribben is aangegeven voor welke habitattypen, habitatsoorten en vogelsoorten het gebied kwalificeert als Natura 2000-gebied. Dit is terug te vinden via de volgende link: [weerribben: Aanwijzing | natura 2000](#).

5. *Kan de gedeputeerde aangeven welke Nederlandse dier/plantensoorten beschermd dienen te worden in de Wieden, gezien aan onze kant van de Wieden gekeken wordt naar het vrijwillig saneren van boeren met als doel deze soorten te beschermen?*

Antwoord:

In het aanwijzingsbesluit voor het Natura 2000-gebied De Wieden is aangegeven voor welke habitattypen, habitatsoorten en vogelsoorten het gebied kwalificeert als Natura 2000-gebied. Dit is terug te vinden via de volgende link: [Wieden: Aanwijzing | natura 2000](#).

6. *Kan de gedeputeerde een overzicht geven van afname/toename van Nederlandse dieren en plantensoorten in bovengenoemde gebieden vanaf het referentiepunt?*

Antwoord:

Nee, wij zijn geen voortouwnemer voor deze Natura 2000-gebieden en hebben dus ook geen monitoringsgegevens van deze gebieden. Recent zijn door de provincie Overijssel de natuurdoelanalyses voor De Wieden en de Weerribben opgesteld met gebiedsinformatie over deze Natura 2000-gebieden. Deze natuurdoelanalyses zijn te vinden op de website van de provincie Overijssel via de volgende link: [Brief van GS over vaststellen Natuurdoelanalyses Provincie Overijssel \(notubiz.nl\)](#).

7. *Uit de inwerksessie kwam naar voren dat NOx niet meegenomen wordt omdat dit meelift op de elektrificatie van het vervoer en dat de verantwoordelijkheid voor reductie dus volledig komt te liggen bij de landbouw. De Telegraaf kopte onlangs dat de subsidieregeling voor batterijauto's ophoudt te bestaan en hierdoor mensen blijven of zelfs teruggaan naar traditionele brandstofmotoren. Hoe kijkt gedeputeerde naar dit feit in relatie tot het stikstof beleid?*

Antwoord:

Bij de beoordeling van effecten op Natura 2000-gebieden wordt zowel getoetst op de depositie van NH₃ als de depositie van NO_x. Het kabinet stelt voor de komende jaren 600 miljoen euro beschikbaar om de aanschaf van elektrische auto's te stimuleren, waarbij bij de aanschaf van een gebruikte elektrische auto de oorspronkelijke subsidie van € 2000,- met ingang van 2024 zal worden gehalveerd.

De noodzaak om de uitstoot van stikstofoxides (NO_x) te verlagen is overigens niet alleen gericht op het herstel van stikstofgevoelige Nature 2000-gebieden.

Stikstofoxides zijn sterke broeikasgassen die evenals CO₂ en methaan de uitstraling van warmte van het aardoppervlak naar hoger gelegen luchtlagen belemmeren, waardoor de aarde opwarmt. In het Klimaatakkoord, dat in 2019 mede door de provincies is ondertekend, is daarom afgesproken om de uitstoot van broeikasgassen, waaronder ook NO_x verbindingen, fors te verlagen, met als uiteindelijk doel om in 2050 geheel klimaatneutraal te zijn.

8. *De Ambtenaar gaf tijdens de inwerksessie aan dat 0,05 mol gelijk staat aan 1 vogelpoepje. Dit komt neer op 40 vogelpoepjes per hectare per dag bij 700 mol jaarlijkse depositie als we praten over de weerribben. Kan gedupeerde dit bevestigen?*

Antwoord:

Het is lastig om molen te vergelijken met iets dat tot de verbeelding spreekt. Het college van GS kan dan ook niet bevestigen of we het hebben over 40 vogelpoepjes per hectare per dag bij 700 mol. Feit is dat 1 mol N overeenkomt met 14 gram.

9. *Zo ja, hoe kijkt de gedupeerde aan tegen zijn gemaakte uitspraak dat de doelen haalbaar zijn?*

Antwoord:

Op basis van de nu voorgeschreven methoden van het Rijk heeft een analyse plaatsgevonden van de maatregelen die de agrariërs in het kader van het Gebiedsproces Oostrand Noordoostpolder hebben voorgesteld. Hieruit is de verwachting dat de opgave voor dat gebied van 50% reductie van de stalemissies (NH3) die is gesteld haalbaar is. Dit is te lezen in de Tussenrapportage van maart jl. [Tussenrapportage Gebiedsproces stikstof oostrand Noordoostpolder \(flevoland.nl\)](https://www.flevoland.nl/tussenrapportage-gebiedsproces-stikstof-oostrand-noordoostpolder)

10. *Zo nee, op welke gegevens baseert de gedeputeerde zich en zijn hier lokale metingen naar verricht?*

Antwoord:

Zie antwoord op vraag 9.

11. *Indien er geen metingen zijn, acht de gedeputeerde dit als een wenselijk initiatief om zo duidelijkheid te verschaffen?*

Antwoord:

De provincie Overijssel is bevoegd gezag voor de Wieden en de Weerribben. In het voorjaar 2023 zijn door de provincie Overijssel de Natuurdoel Analyses voor onder andere de Wieden en de Weerribben uitgevoerd. De analyses voor de Wieden en de Weerribben laten de staat van instandhouding van de kwalificerende habitattypen in beide gebieden zien en welk effecten de depositie van stikstof op deze staat van instandhouding heeft.